

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญา ในความผิดบางประการตามพระราชบัญญัติอาการชุด พ.ศ. 2522¹

ชินจิต สันป่าแก้ว²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญาในความผิดบางประการตามพระราชบัญญัติอาการชุด พ.ศ. 2522 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญาในความผิดบางประการเกี่ยวกับอาการชุด ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่า พระราชบัญญัติอาการชุด พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของ “อาการชุด” หมายถึง อาการที่บุคคลสามารถแยกการถือกรรมสิทธิ์ออกได้เป็นส่วนๆ โดยแต่ละส่วนประกอบด้วยกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนบุคคลและกรรมสิทธิ์ร่วมในทรัพย์สินกลาง ทั้งนี้ “ทรัพย์สินส่วนบุคคล” หมายถึง ส่วนของห้องชุด และสิ่งปลูกสร้างหรือที่ดินที่จัดไว้ในเป็นของเจ้าของห้องชุดแต่ละราย และ “ทรัพย์สินกลาง” หมายถึง ส่วนของอาการชุดที่มีใช้ห้องชุด ที่ดินที่ตั้งของอาการชุด และที่ดินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีไว้เพื่อใช้หรือเพื่อประโยชน์ร่วมกันสำหรับเจ้าของร่วม อาการชุดสมัยใหม่ จากการศึกษาลืบค้นพบว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์แมธิว แลสเนอร์ (Mathew Lasner) กล่าวว่า อาการชุดสร้างขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1801 ที่นครนิวยอร์ก โดยมีห้องชุดทั้งหมดรวม 8 ห้อง ซึ่งเป็นการพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่อยู่อาศัยของชาวเมืองที่ไม่สามารถซื้อบ้านพักอาศัยในลักษณะบ้านเดี่ยวได้ แต่ไม่ต้องการเป็นผู้เช่า โดยมีผู้เป็นเจ้าของห้องชุดคนแรก คือ นักข่าวชื่อ จูนิอุส เฮนรี บราวน์ (Junious Henri Browne) ส่วนกฎหมายเกี่ยวกับอาการชุดพบว่า ประเทศเปอร์โตริโกซึ่งขณะนั้นเป็นประเทศอาณานิคมของสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ตรากฎหมายเกี่ยวกับอาการชุดสมัยใหม่ขึ้นบังคับใช้ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20³

สำหรับแนวคิดการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญา ปัญหากฎหมายอาญาที่มีมากเกินความจำเป็น เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลทำให้ประเทศต่างๆ ต้องนำมาตรการต่างๆ เข้ามาใช้แทนโทษทางอาญา ซึ่งจากการศึกษาหนังสือและบทความทางวิชาการของต่างประเทศ พบว่าได้ให้ความหมายของกฎหมายอาญาที่มีมากเกินความจำเป็น (Over Criminalization) หมายถึง การที่มีการกระทำอันเป็นความผิดอาญา หรือการกำหนดความผิดอาญามากเกินไป ด้วยความเชื่อที่ว่ากฎหมายอาญาจะสามารถควบคุมพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

¹ บทความนี้ เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญาในความผิดบางประการตามพระราชบัญญัติอาการชุด พ.ศ. 2522 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือรองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตันศิริ และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์ ประเสริฐ ตันศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (บางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ Andrew S. Fortin, **A Brief History of the Condo**, [Online], available URL:

<https://hub.associaonline.com/blog/a-brief-history-of-the-condo>, 2022(August, 27).

ในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ทุกกรณี ทำให้ในการบัญญัติกฎหมายนิยามกำหนดให้มีโทษทางอาญา จนนำมาซึ่งสภาวะการณ์กฎหมายอาญาที่มีมากเกินไปจนความจำเป็น⁴

ศาสตราจารย์ ดร. ปกป้อง ศรีสนิท กล่าวถึงสภาพกฎหมายอาญาที่มีมากเกินไปจนความจำเป็นในประเทศไทยว่า ความผิดอาญาได้ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังกระจายอยู่ตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาอีกหลายร้อยฉบับ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลเสียหลายประการคือ⁵

หนึ่ง ทำลายความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย กฎหมายอาญาที่มากและไม่อาจบังคับได้ทำให้คนไม่เคารพกฎหมาย

สอง คดีอาญาล้นระบบ คดีอาญาที่มากเกินไปทำให้เกิดปัญหากระบวนการยุติธรรมที่ล่าช้า ซึ่งหมายถึงการปฏิเสธความยุติธรรม

สาม ก่อให้เกิดปัญหานักโทษล้นเรือนจำ ทั้งนี้ สถิติเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ประเทศไทยมีผู้ต้องขังทั้งสิ้น 386,902 คน ในขณะที่มีพื้นที่เรือนจำที่รองรับผู้ต้องขังได้เพียง 217,000 คนทำให้เกิดสถานการณ์ผู้ต้องขังล้นเรือนจำกว่าร้อยละ 178.29 ซึ่งบรรดาผู้ต้องขังทั้งหมดนี้ มากกว่าร้อยละ 70 เป็นผู้ต้องขังคดีอาญา

สี่ ล้นเปลืองงบประมาณของรัฐในการดำเนินคดีอาญา เพราะคดีอาญาเป็นบริการสาธารณะที่ไม่มีค่าธรรมเนียมศาลเหมือนดังคดีแพ่ง และเป็นการดำเนินคดีที่มีขั้นตอนการพิสูจน์ความจริงอย่างละเอียดที่ต้องใช้งบประมาณของรัฐตั้งแต่ขั้นสอบสวน ขั้นตั้งคดีโดยพนักงานอัยการ และการพิจารณาในชั้นศาล การดำเนินคดีอาญาเป็นสิ่งที่จำเป็นที่รัฐต้องลงทุนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย แต่การดำเนินคดีอาญากับเรื่องที่ไม่จำเป็น ย่อมเป็นสิ่งที่สิ้นเปลืองงบประมาณ

ห้า ทำลายทรัพยากรมนุษย์ ในระบบบันทึกประวัติอาชญากร (Criminal Record) เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเตือนประชาชนจากอาชญากรที่เป็นภัยต่อสังคม แต่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญาที่ไม่ร้ายแรงและไม่จำเป็นกลับต้องถูกบันทึกในประวัติอาชญากรด้วย ทั้งๆ ที่บุคคลเหล่านี้ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคม แต่การถูกบันทึกประวัติอาชญากรรมไว้ในระบบทำให้ถูกทำลายโอกาสในการทำงานและทำลายความสามารถของประเทศในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

แนวคิดการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญา สภาแห่งรัฐฝรั่งเศส (Conseil d'État) ได้ให้คำจำกัดความของ “โทษทางปกครอง” (Sanction Administrative) ว่าหมายถึง “คำสั่งทางปกครองที่ทําขึ้น

⁴ สุภัชลี เทพหัสดิน ณ อยุธยา, “กฎหมายอาญาเพื่อ (Over Criminalization),” วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 44, 2(เมษายน-มิถุนายน 2561) : 16.

⁵ ปกป้อง ศรีสนิท, การแก้ปัญหากฎหมายอาญาที่ไม่จำเป็น ด้วยการออกกฎหมายที่ไม่จำเป็น, [Online], Available URL: <https://www.the101.world/legal-reform-with-more-legalization/2565> (สิงหาคม, 27).

โดยองค์กรฝ่ายปกครองในรอบของการใช้อำนาจมหาชนเพื่อลงโทษการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติหรือกฎหมายของฝ่ายบริหาร”⁶

คณะมนตรีแห่งสภายุโรป (Council of Europe) ได้กำหนดขอบเขตของ “โทษทางปกครอง” (Administrative Sanctions) ที่อยู่ภายใต้บังคับของข้อเสนอแนะว่าด้วยการบังคับใช้โทษทางปกครอง ได้แก่ “บรรดาคำสั่งทางปกครอง ที่เป็นการลงโทษบุคคลสำหรับการกระทำที่ขัดต่อกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นโทษปรับหรือมาตรการลงโทษอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นการสั่งให้ชำระเงินหรือไม่ก็ตาม”⁷

หนังสือศัพท์กฎหมายปกครองให้ความหมายของ “โทษทางปกครอง” (Sanction Administrative) ว่าเป็นมาตรการลงโทษที่องค์กรฝ่ายปกครองกำหนดขึ้นเพื่อลงโทษประชาชนตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้ ซึ่งองค์กรที่มีอำนาจในการกำหนดโทษดังกล่าวอาจเป็นองค์กรอิสระทางปกครอง หรือฝ่ายปกครองในระบบการบังคับบัญชาตามปกติ โทษทางปกครองนี้อาจเป็นมาตรการที่กำหนดเพิ่มขึ้นจากโทษทางอาญาหรือใช้แทนโทษทางอาญา แต่ทั้งนี้จะต้องไม่มีลักษณะของการลดทอนเสรีภาพของประชาชน⁸

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ตระหนักถึงปัญหาการใช้โทษอาญามากเกินความจำเป็น ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ จึงจัดให้มีการศึกษาเพื่อวางแนวทางการกำหนดโทษอาญาที่เหมาะสมและมีข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรี⁹ โดยเห็นว่าอาจนำมาตรการทางปกครองมาใช้แทนหรือใช้เสริมโทษอาญาได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

1) ความผิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ควรมีการปรับปรุงโทษปรับอาญาให้สัมพันธ์กับความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมและผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ผู้กระทำผิดได้รับ และควรมีการใช้มาตรการทางปกครองที่เหมาะสมให้มากขึ้น¹⁰

2) ความผิดอาญาละเมิดโทษตามมาตรา 367 ถึงมาตรา 398 แห่งประมวลกฎหมายอาญา สมควรยกเลิกโทษอาญาในบทบัญญัติดังกล่าว และนำมาตรการทางปกครอง มาตรการทางบริหารหรือมาตรการทำงานบริการสังคมมาใช้แทนโทษอาญา เช่น ให้เจ้าพนักงาน มีอำนาจออกคำสั่งให้กระทำการ ระงับการกระทำ

⁶ สุภวัฒน์ สิงห์สุวรรณ, บันทึก เรื่อง เกณฑ์พิจารณาในการเลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษอาญา, (กรุงเทพฯ : สำนักกฎหมายปกครอง, 2562), หน้า 3.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

⁸ กฤษณ์ วสินนท์, ร่างรายงานการวิจัยเรื่อง มาตรการบังคับทางปกครอง : ศึกษากรณีการแยกการปรับทางปกครองออกจากโทษปรับทางอาญาของประเทศ ฝรั่งเศส, (รายงานวิจัย เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2547), หน้า 20.

⁹ หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สส 0001/119 ลงวันที่ 28 มกราคม 2548 ถึงนายกรัฐมนตรี.

¹⁰ สมศักดิ์ เชื้อจรูญกุล, “ความสับสนของมาตรการบังคับตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไทย,” วารสารกฎหมายอุทกพิชัยธรรมาธิราช 10, 2 (ธันวาคม 2541): 44-45.

การ หรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำผิด ซึ่งการนำมาตราทางปกครองมาใช้ จะทำให้เกิดประสิทธิผลในการบังคับใช้กฎหมายมากกว่าโทษอาญา แต่ทั้งนี้ จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่มีความใกล้เคียงหรือซ้ำซ้อนกับความผิด หลัโทษดังกล่าวให้สอดคล้องกันด้วย

3) สมควรนำมาตราการบังคับทางปกครองมาใช้สำหรับความผิดบางประเภท เช่น ความผิดเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมหรือความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เนื่องจากการกำหนดเพียงโทษอาญา ไว้ ไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนให้สัมฤทธิ์ผลได้จริง แต่มาตรการทางปกครองบางประการอาจช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้มากกว่า เช่น ให้นำบุคคล ภายนอกกระทำการแทน ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองใช้กำลังทางกายภาพเข้าปฏิบัติการเอง หรือออกคำสั่งทาง ปกครองให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง แต่ทั้งนี้ จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในการ บังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองด้วย

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทาง อาญาในความผิดบางประการตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 ยังมีปัญหาหลายประการ สรุปได้ ดังต่อไปนี้

ปัญหาประการแรก ปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่สมควรบัญญัติให้เป็นโทษทางปกครอง สืบเนื่องจาก กฎหมายว่าด้วยอาคารชุดบัญญัติตราขึ้นในปี พ.ศ. 2522 ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยยัง มิได้มีการนำโทษทางปกครองมาใช้อย่างชัดเจน จนต่อมาเมื่อมีการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครองขึ้นบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2539 พบว่าได้มีกฎหมายฉบับต่างๆ ของประเทศไทย นำโทษทาง ปกครองมาใช้แทนโทษอาญา รวมทั้งสิ้น 23 ฉบับ ทำให้การบัญญัติโทษในกฎหมายฉบับต่างๆ นั้น มีความ เหมาะสม โดยมีเกณฑ์ในการบัญญัติโทษทางปกครองดังต่อไปนี้ (1) เป็นมาตรการลงโทษเนื่องจากการ ผิดผิดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งทางปกครอง (2) มีระดับความร้ายแรงต่ำ เช่น เป็นการละเมิดหน้าที่ตามกฎหมายที่บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำ โดยความผิดจะไม่มีลักษณะ เป็นความชั่วร้ายหรือกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี (3) องค์กรผู้มีอำนาจลงโทษ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง โดยมีอำนาจพิจารณาและกำหนดโทษทางปกครอง ซึ่งอยู่ในรูปของคำสั่งทาง ปกครอง เป็นการมุ่งไปที่ทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด โดยออกเป็นคำสั่งทางปกครองให้ผู้กระทำความผิด ชำระเงินเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษนั้น ดังนั้น การจะพิจารณาว่า การกระทำความผิดใด สมควรบัญญัติให้เป็นโทษทางปกครอง จึงควรมีลักษณะดังเช่นหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาข้างต้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 ซึ่งได้กำหนดบทกำหนดโทษ หมวดที่ 8 บทกำหนดโทษนั้น สมควรมีการแก้ไขโดยแบ่งโทษออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ โทษทางปกครอง ได้แก่ โทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา 63 มาตรา 64 มาตรา 65 มาตรา 66 มาตรา 68 มาตรา 69 มาตรา 70 มาตรา 71 และมาตรา 72 และโทษทางอาญา ได้แก่ โทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา 67 และมาตรา 73

ปัญหาประการต่อมา ปัญหาเกี่ยวกับบุคคลที่มีอำนาจลงโทษปรับทางปกครอง

ภายใต้แนวคิดการนำโทษปรับทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญาในพระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. 2522 ทำให้มีข้อพิจารณาว่า สมควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้มีอำนาจลงโทษปรับทางปกครองอย่างไร ให้นุคคลใดเป็นผู้ใช้อำนาจลงโทษปรับทางปกครอง ทั้งนี้ เนื่องจาก มาตรา 60/3 แห่งพระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. 2522 กำหนดแต่เพียงว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา แต่มิได้มีการบัญญัติให้มีอำนาจลงโทษปรับด้วยแต่ประการใด

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า การกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เป็นผู้ใช้อำนาจลงโทษปรับจะมีบัญญัติไว้ในกฎหมายเพียงสองฉบับ คือ พระราชบัญญัติฉะฉัง การพิมพ์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. 2560 แต่กฎหมายดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. 2522 เนื่องจากภายใต้พระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. 2522 นั้นมิได้กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาทำหน้าที่อย่างหนึ่งอย่างใด อีกทั้งยังมิได้กำหนดให้มีนายทะเบียนเพื่อทำหน้าที่ในการรับจดทะเบียน แต่กลับกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ในการรับจดทะเบียนอาชญากรรมดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า บุคคลที่มีอำนาจลงโทษปรับทางปกครองตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมสมควรกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เป็นผู้ใช้อำนาจลงโทษปรับก็จะมีความเหมาะสมมากที่สุด

ปัญหาประการสุดท้าย ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับโทษทางปกครอง กรณีผู้ถูกลงโทษไม่ยินยอมชำระค่าปรับ

กรณีมีการนำโทษปรับทางปกครองมาใช้ในพระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. 2522 โดยเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งปรับทางปกครองแล้ว แต่ผู้กระทำความผิดกลับไม่ยินยอมชำระค่าปรับตามคำสั่งดังกล่าว จึงมีข้อพิจารณาว่า สมควรมีการกำหนดเกี่ยวกับการบังคับโทษทางปกครองอย่างไร เพื่อให้ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับ

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายต่างๆ ที่นำโทษทางปกครองมาใช้ในประเทศไทยแล้วพบว่า สามารถแบ่งแนวทางบังคับโทษทางปกครอง ได้เป็น 3 กรณี ได้แก่ (1) การนำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับ (2) การกำหนดให้หน่วยงานมีอำนาจบังคับโทษปรับทางปกครอง และ (3) มิได้มีการกำหนดวิธีการบังคับโทษทางปกครองไว้ในกฎหมาย

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า เพื่อให้กฎหมายมีความชัดเจนและสอดคล้องกับกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่มีการนำโทษปรับทางปกครองมาใช้ จึงควรมีการบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับโทษทางปกครอง กรณีผู้ถูกลงโทษไม่ยินยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

จากการศึกษาค้นคว้า ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการนำโทษทางปกครองมาใช้แทนโทษทางอาญาในความผิดบางประการตามพระราชบัญญัติอาการชุด พ.ศ. 2522 โดยผลจากการศึกษาในประเด็นดังกล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติอาการชุด พ.ศ. 2522 ดังต่อไปนี้

ปัญหาประการแรกปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่สมควรบัญญัติให้เป็นโทษทางปกครอง ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการแก้ไข หมวด 8 บทกำหนดโทษ ตามพระราชบัญญัติอาการชุด พ.ศ. 2522 โดยแบ่งสาระสำคัญของเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นโทษทางปกครอง ประกอบด้วย มาตรา 63 มาตรา 64 มาตรา 65 มาตรา 66 มาตรา 68 มาตรา 69 มาตรา 70 มาตรา 71 และมาตรา 72 ส่วนโทษทางอาญาประกอบไปด้วย มาตรา 67 และมาตรา 73

ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำหนดอย่างชัดเจนว่า โทษตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตราใดเป็นโทษทางปกครอง และโทษตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตราใดเป็นโทษทางอาญา เพื่อการนำโทษทางปกครองมาใช้ในพระราชบัญญัติอาการชุด พ.ศ. 2522 มีประสิทธิภาพ

ปัญหาประการต่อมา ปัญหาเกี่ยวกับบุคคลที่มีอำนาจลงโทษปรับทางปกครอง ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 60/3 แห่งพระราชบัญญัติอาการชุด พ.ศ. 2522 โดยการเพิ่มเติม มาตรา 60/3 วรรคสองโดยใช้ถ้อยคำต่อไปนี้

“มาตรา 60/3 “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับทางปกครอง”

ปัญหาประการสุดท้าย ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับโทษทางปกครอง กรณีผู้ถูกลงโทษไม่ยินยอมชำระค่าปรับ ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการเพิ่มเติมมาตรา 60/4 โดยใช้ถ้อยคำต่อไปนี้

“มาตรา 64 ในการบังคับโทษทางปกครอง ให้นำกฎหมายมาด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

การแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยอาการชุดมีบทบัญญัติของกฎหมายที่เหมาะสม และนำมาใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษณ์ วสินนท์. ร่างรายงานการวิจัยเรื่อง มาตรการบังคับทางปกครอง : ศึกษากรณีการแยกการปรับทาง

ปกครองออกจากโทษปรับทางอาญาของประเทศ ฝรั่งเศส. รายงานวิจัย เสนอต่อสำนักงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกา, 2547.

ปกป้อง ศรีสนิท. การแก้ปัญหากฎหมายอาญาที่ไม่จำเป็น ด้วยการออกกฎหมายที่ไม่จำเป็น. [Online],

Available URL: <https://www.the101.world/legal-reform-with-more-legalization/2565> (สิงหาคม, 27).

ศุภวัฒน์ สิงห์สุวรรณ. บันทึก เรื่อง เกณฑ์พิจารณาในการเลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษอาญา.

กรุงเทพฯ : สำนักกฎหมายปกครอง, 2562.

สมศักดิ์ เขียวจรรยา. “ความสับสนของมาตรการบังคับตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไทย.” วารสาร

กฎหมายสู่รัฐธรรมนูญ 10. 2 (ธันวาคม 2541): 44-45.

สุภัททิ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. “กฎหมายอาญาเพื่อ (Over Criminalization).” วารสารสังคมศาสตร์และ

มนุษยศาสตร์ 44. 2(เมษายน-มิถุนายน 2561) : 16.

หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สศ 0001/119 ลงวันที่ 28 มกราคม 2548 ถึง
นายกรัฐมนตรี.

ต่างประเทศ

Andrew S. Fortin. **A Brief History of the Condo.** [Online], available URL:

<https://hub.associaonline.com/blog/a-brief-history-of-the-condo>, 2022(August, 27).